

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Police nad Metují, okres Náchod

Adresa: Komenského náměstí 108, 549 54 Police nad Metují

Identifikátor školy: 600 094 162

Termín konání inspekce: 13. až 17. září 2004

Čj.:	09-1359/04-4021
Signatura:	ki3ky101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Police nad Metují, okres Náchod (dále jen ZUŠ) je příspěvkovou organizací. Zřizuje ji Město Police nad Metují, Masarykovo náměstí 98, Police nad Metují. V souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, které vydal Školský úřad Náchod pod čj. 445-00/Ko dne 15. 2. 2000, s účinností od 1. 9. 1999 organizuje výuku ve třech uměleckých oborech – hudebním (HO), výtvarném (VO) a tanečním (TO). Rozvržení jednotlivých stupňů studia odpovídá vyhlášce o ZUŠ. Vzdělávání je členěno na přípravné studium a základní studium I. a II. stupně. Studium pro dospělé není ve školním roce 2004/05 realizováno.

V souladu s uvedeným dokumentem ZUŠ zřizuje dvě odloučená pracoviště – Machov 103 a Suchý Důl 24.

Zásadním charakteristickým rysem ZUŠ v Polici nad Metují je mimořádná péče ředitele školy o vytvoření nadstandardních pracovních podmínek pro pedagogické pracovníky, jejich stabilizaci a systematické vzdělávání. Tento jev spolu s velmi důmyslně propracovaným způsobem řízení v oblasti plánování i kontrol zabezpečuje žákům pravidelnost práce při získávání základů uměleckého vzdělání nejen v rozsahu povinných předmětů, ale i v bohaté nabídce předmětů nepovinných. V hudebním oboru je věnována mimořádná péče souborové hře a skupinové výuce praktické hry na hudební nástroje. Souborová hra je v této škole realizována prostřednictvím nepovinného předmětu již v přípravných ročnících. Vysoká úroveň získaných znalostí a dovedností všech žáků hudebního oboru pozitivně ovlivňuje kvalitu výstupů při praktických hudebních činnostech. Pracovní nasazení pedagogů a především volené formy motivace umožňují škole realizovat, vzhledem k počtu žáků, neuvěřitelně vysoké množství hudebních produkcí v místě školy, regionu i kulturních metropolích ČR a zahraničí. Vysoce nadstandardní vzdělávací výsledky jsou dlouhodobě zaznamenávány i ve výtvarném oboru.

Ve srovnání s ostatními ZUŠ Královéhradeckého kraje je tato škola ojedinělá i v tom, že nikdo z pedagogů nemá uzavřený souběžný pracovní poměr s jinou ZUŠ. Rovněž ani ředitel školy nevyužívá dnů, ve kterých neprovádí přímé vyučovací povinnosti, k výuce v jiných školách nebo dalším výdělečným činnostem. Veškerý čas věnuje k řízení a rozvoji svěřené školy.

V době konání inspekce navštívilo školu 541 žáků (HO – 331, VO – 200, TO – 10).

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Kontrola a hodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti pro výuku všech předmětů v hudebním, výtvarném a tanečním oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům k termínu konání inspekce.
2. Kontrola a hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech hra na hudební nástroj, pěvecká hlasová výchova, komorní hra, souborová hra, komorní zpěv, sborový zpěv, přípravné studium, hudební nauka hudebního oboru, přípravná výtvarná výchova, plošná tvorba, prostorová tvorba, objektivní a akční tvorba výtvarného oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům k termínu konání inspekce.

3. Kontrola a hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve vyučovaných předmětech hudebního oboru v oddělení klávesových nástrojů (hra na klavír, hra na elektronické klávesové nástroje), oddělení dechových nástrojů (hra na zobcovou flétnu a další dechové nástroje), předmětech přípravná hudební výchova, hudební nauka, komorní hra, souborová hra k termínu konání inspekce.
4. Kontrola a hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy výše uvedených oborů a předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve vyučovaných předmětech výtvarného oboru k termínu konání inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem inspekční činnosti bylo posouzení podmínek personálního zabezpečení výuky v hudebního oboru a jejich vliv na kvalitu vzdělávání žáků ve hře na klávesové nástroje, smyčcové nástroje, dechové dřevěné nástroje, dechové žesťové nástroje, zobcovou flétnu, kytaru, v hudební nauce, přípravné hudební výchově, přípravě ke hře na nástroj a souborové i orchestrální hře. Dále byla ověřena míra kvalifikovanosti probíhající výuky ve výtvarném a tanečním oboru.

Vzdělávání praktických i hudebně-teoretických předmětů hudebního oboru zabezpečuje celkem sedmáct učitelů. Z uvedeného počtu dva nesplňují kvalifikační požadavky platné vyhlášky o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Jeden z nich získává požadovanou kvalifikaci externím studium konzervatoře a druhý pracuje na částečný úvazek v rozsahu pouhých osmi vyučovacích hodin. Z celkového počtu třistačtyřiatřiceti vyučovaných hodin týdně je tak 90% odučeno pedagogy s požadovaným vzděláním. Všech jedenapadesát vyučovaných hodin výtvarného oboru je v plném rozsahu odučeno kvalifikovaně. Ve školním roce 2004/05 zahájil činnost taneční obor. Výuku pěti hodin přípravných ročníků zabezpečuje učitelka, která je absolventkou vzdělávacích kurzů Tanečního centra v Praze. V současné době se připravuje k profesně-orientovanému odbornému studiu.

Organizační struktura školy respektuje ustanovení vyhlášky o základních uměleckých školách. Podrobně zpracovaný Organizační řád specifikuje činnost jednotlivých úseků ZUŠ, vymezuje kompetence zaměstnanců, určuje vztahy nadřízenosti a podřízenosti, konkretizuje zastupitelnost vedoucích pracovníků a definuje okruh působnosti poradních orgánů ředitele. Součástí organizačního řádu je graficky zpracované Organizační schéma ZUŠ Police nad Metují. Jeho členění demonstruje promyšleně zabezpečenou provázanost mezi vedením školy, pedagogickými, ekonomickými a provozními pracovníky, návaznost jejich práce na vedlejší hospodářskou činnost organizace, prezentaci, informatiku a samosprávu ZUŠ (SRPŠ). Veškeré činnosti jednotlivých úseků jsou obsahově i časově uzpůsobeny tak, aby paralyzovaly možnosti vzniku problémů jak ve vztahu k žákům a jejich zákonných zástupců, tak i k zřizovateli a veřejnosti. Pravidla vnitřní i vnější spolupráce a komunikace jsou pevně stanovena a preferují otevřenost školy vůči veřejnosti. Funkčnost organizační struktury je nejméně dvakrát ročně přehodnocována a v případě negativních zjištění jsou okamžitě provedeny potřebné změny. S výsledky vnitřních auditů a provedených úprav jsou všichni zaměstnanci prokazatelně seznamováni prostřednictvím závazných vnitřních směrnic. Ředitel školy deleguje část pedagogicko-organizačních pravomocí na zástupce ředitele, který mimo jiné, přímo odpovídá za kvalitu práce poradních orgánů ředitele. Dodržováním rozpočtové kázně v oblasti využívání

státních i jinak získaných finančních prostředků školy ředitel zplnomocnil ekonomku ZUŠ. Na Organizační řád těsně navazují další směrnice jako jsou Vnitřní řád školy a Režim školy – povinnosti učitelů. Oba dokumenty usnadňují všem zaměstnancům orientaci v obecných školních předpisech, specifikují potřebná ustanovení Zákoníku práce s ohledem na potřeby a podmínky ZUŠ, podávají podrobný výklad k dlouhodobě užívaným směrnici ředitele školy, rozpracovávají některé části Pracovního řádu MŠMT apod.

Práva a povinnosti žáků, jejich zákonných zástupců a spolupracujících organizací jsou zakotvena v Řádu školy. Svým členěním poskytuje potřebné a veřejnosti přístupné informace o denním chodu ZUŠ, organizaci vzdělávacího procesu a možnostech jak získat podrobnější informace. Povinnosti žáků jsou koncipovány tak, aby byly v rovnováze s právy. V Řádu školy jsou výrazně zdůrazněna práva žáka a jeho zákonných zástupců na přístup k informacím a o rozsahu i obsahu vzdělání v jednotlivých oborech a specializacích.

Školou používaný informační systém umožňuje bezproblémové předávání informací pracovníkům i veřejnosti. Základ vnitřního informačního systému tvoří především pravidelná každodenní komunikace ředitele a zástupce ředitele se zaměstnanci ZUŠ, která slouží k předávání zpráv o běžných pracovních problémech. Všechny potřebné vnitřní informace a vnější zprávy jsou transportovány prostřednictvím počítačové sítě. Na odloučená pracoviště jsou informace předávány telefonicky nebo rovněž elektronicky. Zásadní instrukce, které se vztahují k dlouhodobějším vzdělávacím činnostem, jsou písemně evidovány v zápisech z pravidelných pedagogických rad nebo v záznamech z individuálních jednání.

Ředitel jmenoval dva poradní orgány - pedagogickou radu a uměleckou radu. Jejich prostřednictvím efektivně posiluje účinnost řídicí práce. Oblast výkonu a obsahová náplň aktivit poradních orgánů jsou přesně určeny a umožňují vzájemné pracovní propojení nebo naopak přísnou specializaci pracovní problematiky. Pedagogická rada především hodnotí výsledky práce žáků, přijímá vnitřní opatření k ředitelem předkládaným analýzám výsledků kontrol a hospitací, navrhuje různá zlepšení práce, připomínkuje práci vedení školy apod. Termíny pedagogických rad kopírují klasifikační období školního roku (zahájení, čtvrtletí, pololetí, tříčtvrtletí a závěr).

V součinnosti s radou pedagogickou pracuje rada umělecká. Při svých jednáních řeší podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, koordinuje funkčnost plánů práce jednotlivých oddělení, zabezpečuje mezioborové a mezipředmětové vazby, poskytuje poradenskou činnost všem pedagogům v oblasti vybavení učebnicemi, pomůckami, hudebními nástroji apod. Pozitivně ovlivňuje práci pedagogů s talentovanými žáky, spolupodílí se na přípravě a realizaci všech komisionálních zkoušek, organizačně zabezpečuje kulturní aktivity školy (besídky, interní večírky, koncerty, výstavy, vystoupení, festivaly, soutěže) apod.

Činnost poradních orgánů a jednotlivých předmětových komisí je citlivě aktivizována kontrolní a hospitační činností jak ředitele školy, tak i jeho zástupce. Realizovaný kontrolní systém je založen na odbornosti, specializačním zaměření kontrolujících a jejich důsledností při odstraňování případně zjištěných nedostatků. Prováděnou kontrolou sledují úroveň a vypovídací hodnotu pedagogů vedené povinné dokumentace, kvalitu organizačního zabezpečení konaných akcí apod. Příprava pedagogů, průběh a kvalita výuky jsou posuzovány při hospitacích, které jsou vždy písemně zdokumentovány. Každý záznam eviduje průběh vzdělávací lekce v celém rozsahu, tj. od motivace až po vyhodnocení dosaženého vzdělávacího cíle hodiny. Hospitující hodnotí především kvalitu práce pedagoga. Na závěr každé návštěvy je proveden pohovor s hospitovaným. Obsah rozhovoru je směřován k jednoznačnému formulování závěrů, které obsahují pozitiva i negativa. V případě zjištěných nedostatků jsou uložena opatření a je stanoven termín jejich odstranění. Veškeré poznatky z hospitací a kontrol jsou analyzovány celým vedením školy a po jejich vyhodnocení jsou projednány s příslušnou

předmětovou komisí. Propracovaný a důsledně realizovaný kontrolní systém je přijímán pedagogy jako pozitivum, které příznivě ovlivňuje kvalitu práce a vzájemné kolegiální vztahy.

Vzájemná kolegiálnost se příznivě promítá i do práce vedení školy v oblasti plánování lidských zdrojů. Výjimečné postavení, odborné zaměření a image ZUŠ vytvářejí optimální podmínky a předpoklady k výběru kvalitních pedagogů. Ředitel velmi pečlivě sleduje možnosti dalšího vzdělávání učitelů. Spolu s pedagogy realizují vzdělávací projekty v oblasti využitelnosti elektroniky a počítačů při výuce. Prostřednictvím grantů získávají jak moderní vzdělávací poznatky, tak i velkou část finančních prostředků, které okamžitě zpětně využívají na další zkvalitnění pracovních podmínek. Úroveň získaných poznatků a jejich využití v pedagogické práci se za celé období existence školy staly prestižní záležitostí každého učitele.

Vzdělávací výsledky školy velmi pozitivně ovlivnily kvalitu a zejména rozsah spolupráce školy se zřizovatelem. Jeho zájem o práci školy a vztah ke všem jejím pracovníkům se odráží jak ve způsobu řešení ekonomických problémů, tak i v oblasti stabilizace nových učitelů. Mimořádná péče je vedením školy věnována začínajícím učitelům. Pro uvádění začínajících učitelů do praxe stanovil ředitel přesná pravidla. Jejich plnění a dodržování jsou založeny na spolupráci začínajícího pedagoga s uvádějícím učitelem, který je jeho konzultantem, poradcem a metodikem. Celé vedení školy věnuje těmto pedagogům větší pozornost. Vykonává u nich podstatně více hospitací a kontrol. Všechny vstupy ředitele do výuky nových pedagogů jsou zaměřeny spíše metodicky a pomáhají zabránit vzniku možných problémů. Úspěšnost a začlenění nového pedagoga do stabilizovaného kolektivu jsou prestižní záležitostí všech pracovníků ZUŠ.

Velmi pozitivním rysem v řízení školy je každoroční vyhodnocování účelnosti jejího organizačního uspořádání. Přímá vyučovací povinnost pedagogů je přizpůsobována především potřebám a časovým možnostem žáků. Maximální péče je věnována skloubení rozvrhů hodin a souběžných vzdělávacích činností (veřejná vystoupení žáků, besídka apod.) jednotlivých oddělení tak, aby byla využita odbornost všech pedagogických pracovníků. V hudebním oboru je kladen velký důraz na návaznost vzdělávacích lekcí individuální výuky s výukou hudební nauky a souborové hry.

Velmi kvalitní personální podmínky výuky jsou zárukou soustavného růstu kvality vzdělávání. Úvazky učitelů jsou ředitelem sestavovány tak, aby byla v maximální míře využita jejich odbornost a profesionalita. Řízení školy je založeno na vstřícnosti jednání se zaměstnanci a na ohleduplnosti k jejich možným problémům. Lidský přístup a tolerantnost ředitele školy a jeho zástupce vytvářejí ve škole příznivé klima a tím i přirozený respekt pedagogů. Ve vzdělávací práci vyžadují od všech zaměstnanců profesionalitu, která se tak stala pro absolutní většinu pedagogů prestižní záležitostí.

Kvalita personálních podmínek vzdělávání a výchovy je vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnocena jako vynikající.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní umělecká škola Police nad Metují vznikla jako samostatný právní subjekt 1. srpna 1990. V průběhu čtrnácti let vedení organizace promyšleně budovalo materiálně-technické zázemí pro výuku povolených oborů. V návaznosti na jejich potřeby docházelo k postupnému rozšiřování školy. K adaptované budově bývalé ZDŠ (čp. 108) byl připojen a účelově upraven historický dům čp. 107. Obě budovy jsou vzájemně propojeny chodbou. V hlavní budově (bývalá ZDŠ) jsou umístěny učebny hudebního oboru, koncertní sál, nahrávací studio, ředitelna

a kancelář. Druhá budova je uzpůsobena pro činnost výtvarného oboru. Vedle specializovaných odborných pracoven (ateliér pro kresbu a malbu, ateliér pro práci s keramikou a modelování, ateliér počítačové grafiky a zpracování digitálního záznamu) jsou i prostory pro pohybovou relaxaci.

Vybavenost jednotlivých tříd hudebního i výtvarného oboru plně odpovídá koncepčním záměrům ředitele vybudovat moderní ZUŠ, ve které budou žáci vyučováni pomocí jak klasických učebních pomůcek (hudebních nástrojů), tak i prostřednictvím nejmodernější a finančně dostupné elektronické i výpočetní techniky. Vybavování školy je vyvážené a žádná vzdělávací specializace není v koncepčním záměru protěžována. Učebny hudebního oboru pro individuální výuku jsou vybavovány klasickými hudebními nástroji nejvyšší dostupné kvality a vhodné velikosti. Tento ředitelův záměr se úspěšně daří realizovat v odděleních smyčcových nástrojů, dechových nástrojů a oddělení kytarovém. Na klasické učební pomůcky (hudební nástroje) navazuje didaktická technika, která je soustředěna především v učebně hudební nauky. Tato je z hlediska využitelnosti nadstandardní především tím, že její vybavení umožňuje používat multimediální výukové programy, programy pro tvorbu hudby a notový záznam s možností přímého vstupu žáků prostřednictvím terminálu nebo klávesového nástroje. Se třídou jsou pomocí počítačové sítě propojeny všechny odborné učebny HO.

Zájem vedení školy o vyvážený rozvoj všech oborů se výrazně projevuje i ve vybavenosti výtvarného oboru. Vedle odpovídajícího technického vybavení ateliérů pro výuku základních výtvarných technik je ve škole vybudován ateliér počítačové grafiky. Jeho zařízení umožňuje vzdělávání žáků v počítačové kresbě, malbě, animaci a v multimediální tvorbě.

Vybavení tanečního oboru je vzhledem k počtu a věku žáků odpovídající a umožňuje jejich vzdělávání v potřebném rozsahu i kvalitě.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

Ve školním roce 2004/2005 škola organizuje výuku v hudebním, výtvarném a tanečním oboru. Realizované vzdělávání žáků přípravného a základního studia I. i II. stupně je v souladu s platným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol. Struktura jednotlivých oborů odpovídá platným učebním plánům. Náročnost a obsahové členění výuky v tanečním oboru odpovídá požadavkům upraveného vzdělávacího programu ZUŠ pro přípravné studium, který platí od 1. září 2003. Výtvarný obor je vyučován v plném rozsahu podle platných učebních osnov z roku 2000. V hudebním oboru jsou ve všech vyučovaných specializacích I. stupně základního studia aplikovány učební osnovy pro lidové školy umění z roku 1981. Žáci II. stupně jsou vyučováni podle učebních osnov z roku 1985. Skupinová i individuální výuka hry na elektronické klávesové nástroje (učební plán č. 2a) probíhá pouze podle ročních studijních plánů. Ty jsou navrženy vyučujícími a schváleny ředitelem školy. Učební osnovy pro výuku tohoto nástroje nejsou doposud institucionálně zpracovány a MŠMT schváleny. Všichni žáci hudebního oboru mají přidělenou jednu hodinu nepovinného předmětu, který je zaměřen na využívání získaných dovedností a upevňování návyků potřebných pro nástrojovou souhru.

Průběh vzdělávacího procesu je velmi pečlivě evidován všemi vyučujícími. Úroveň záznamů je velmi kvalitní a poskytuje, ve srovnání s jinými dříve kontrolovanými ZUŠ, vysoce nadstandardní informace o celkovém průběhu výuky a úrovni znalostí žáků. Třídní knihy pro

individuální výuku hudebního oboru jsou doplněny informacemi o prospěchu, docházce a aktivitách ve všech předmětech, které žák navštěvuje. Učitel hlavního předmětu má dokonalý přehled o všech jeho činnostech. Součástí třídní knihy je i stručná charakteristika každého žáka, která umožňuje získat potřebné informace o postupném rozvoji jeho talentu, domácím zázemí, zájmu o mimoškolní činnost v základní škole apod. Požadavky doplňující dokumentace jsou pedagogy přijímány pozitivně.

Z poznatků, které inspekce získala studiem předložené povinné dokumentace, hospitačních záznamů a kontrolních archů, jednoznačně vyplývá, že zavedený kontrolní systém je vysoce efektivní a účinný. Pravidelnost kontrol vedení školy a profesionální přístup pedagogů k plnění svých úkolů omezují možnosti výskytu nedostatků a bezesporu přispívají k velmi vstřícné a přátelské pracovní atmosféře.

Vlastní vzdělávací proces probíhá podle ředitelem schváleného rozvrhu hodin jednotlivých oddělení a tříd. Členění výukových celků, návaznost individuální a skupinové výuky zohledňují požadavky oborů, respektují časové možnosti žáků a v neposlední míře i dopravní dostupnost všech dojíždějících žáků i pedagogů. Přestávky mezi výukovými lekcemi jsou uzpůsobeny tak, aby umožňovaly pedagogovi potřebnou relaxaci, přípravu třídy a učebních pomůcek. Veškeré změny v rozvrzích hodin, které vzniknou aktuální situací, jsou vždy oznámeny řediteli nebo jeho zástupci. Jde především o nepřítomnost žáka ve výuce, zástup za nemocného pedagoga nebo účast žáka na veřejných vystoupeních. Dlouhodobé změny jsou schvalovány ředitelem školy. Dodržování časového harmonogramu rozvrhu hodin je kontrolováno vedením ZUŠ prostřednictvím výkazů pracovní doby učitelů a porovnáním se záznamy v třídních knihách.

Přesná evidence průběhu vzdělávacího procesu je základem vnějšího informačního systému mezi školou, zákonnými zástupci nezletilých žáků i žáků plnoletých. Další informace o práci školy jsou rodičům předávány při třídních schůzkách, veřejných akcích školy apod. Všichni rodiče mají možnost získat další informace při osobní návštěvě pedagoga nebo vedoucích pracovníků školy. ZUŠ rovněž využívá k informovanosti veřejnosti internetových stránek, tisku apod.

Propracovaný řídicí systém, který je založen jak na důvěře, tak i na systematické kontrole vytváří ve škole velmi příznivou pracovní atmosféru. Všichni pracovníci mají velký prostor pro prosazování svých vzdělávacích záměrů. Veškeré návrhy či připomínky jsou vždy projednávány s potřebnou vážností. Ředitel školy podporuje samostatnost myšlení a úspěšně realizované záměry se snaží ohodnotit v rámci všech svých možností. Velmi dobré kolegiální vztahy mezi pedagogy příznivě ovlivňují celkovou tvůrčí atmosféru, která pozitivně ovlivňuje pracovní nasazení žáků. Osobním příkladem posilují jejich vztah jak ke studovanému oboru, tak i ke škole a městu. K dobré atmosféře přispívají i rodiče. Ti se velmi iniciativně zapojují do organizování veřejných akcí. Vzájemná soudržnost pedagogů, žáků a veřejnosti vytvořila okruh stálých návštěvníků školních kulturních produkcí. Vzhledem k četnosti těchto akcí se škola stala významným kulturním centrem města a většina obyvatel chápe účast na koncertech a výstavách ZUŠ jako prestižní společenskou událost. K tomuto stavu nemalou měrou dopomohl i nepředstíraný a neformální zájem čelních představitelů Města Police nad Metují a uznávaných místních osobností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy – hudební obor

V době konání inspekce navštěvovalo výuku v hudebního oboru celkem 331 žáků. Počty žáků v jednotlivých studijních specializacích dokumentují snahu ZUŠ o stabilizaci celkové vzdělávací nabídky. Je přihlíženo jak k potřebné kvalitě, tak i k personálním možnostem školy

zajistit výuku všech předmětů souvisejících se hrou na hudební nástroj nebo se sólovým zpěvem. Tato filozofie ředitele školy se velmi pozitivně odráží téměř v konstantních počtech žáků v na sebe navazujících postupných ročnících. Kromě oddělení klávesových nástrojů je stabilizace počtu žáků nezbytná pro práci reprezentativních souborů a orchestrů.

Časový harmonogram výuky žáků v jednotlivých vzdělávacích lekcích korespondoval s požadavky učebních osnov. Pouze výuka hry na elektronické klávesové nástroje probíhala bez podpory platných učebních osnov či jiných, MŠMT schválených učebních dokumentů, které by strukturovaly alespoň nejvýznamnější cíle vzdělávání a celkový obsah učiva. Členění vzdělávacího procesu odpovídalo platným učebním plánům.

Základním prvkem přípravy pedagogů do výuky byly písemně zpracované studijní plány jednotlivců nebo vyučovaných skupin. Studijní plány individuálně vyučovaných žáků jsou zaznamenány v třídní knize, plány skupinové výuky jsou vedeny na samostatných listech. Struktura plánů vychází z dlouholetých a praxí ověřených potřeb vyučovaných specializací a záměrů školy. V úvodu je jednoznačně stanoven vzdělávací cíl ročníku. Dále jsou podrobně rozpracovány prostředky, pomocí kterých je vzdělávání směřováno k dosažení stanoveného cíle. Plán je koncipován tak, aby výuka měla ryze individuální základ. Vyučující přihlížejí k celkovým talentovým předpokladům, míře dříve získaných znalostí a úrovni manuálních dovedností každého žáka.

Vlastní průběh výukové lekce je pedagogy veden tak, aby byl postupně naplňován dlouhodobý vzdělávací záměr ročníku. Cíl sledovaných hodin byl konkrétní a vždy navazoval na dříve získané poznatky. Jednotlivé části hodiny na sebe navazovaly a byly pevně propojeny se zadaným tématem. Koncepce individuálně a skupinově organizované výuky byla diametrálně rozdílná. V individuální výuce hry na hudební nástroje směřovali všichni učitelé své úsilí k upevnování správných fyziologických i elementárních muzikantských návyků (držení těla, uvolnění svalstva, držení nástroje, aplikace základních dovedností hry při technických pasážích apod.). Vedle důsledné pasivní kontroly uvedených prvků učitelé využívali svého aktivního zapojení, a to ukázkovou hrou náročnějších úseků studované skladby. Žáci tak měli možnost zrakového i sluchového srovnání svého výkonu s vyzrálým hudebním projevem pedagoga. Zejména tímto prostředkem učitelé ovlivňovali rozvoj žákova povědomí o správném či přirozeném držení těla, utvrzovali nátiskovou fixaci, tvoření dechové opory a zejména tvoření kultivovaného tónu. Nedílnou součástí práce s hudební předlohou bylo důsledné utvrzování rytmické zdatnosti při praktické hře. Nedílnou součástí každé výukové lekce byla i hra z listu.

Jednotlivé vykonávané činnosti v průběhu výukové lekce byly uspořádány tak, aby gradovaly žákův výkon i soustředěnost. Učitelé kladli velký důraz na technické rozehrání a psychickou koncentraci žáka. Všechny hospitované lekce se vyznačovaly důmyslnou přípravou a propracovaností. Většina vyučujících koncipovala dlouhodobý výběr hraného repertoáru tak, aby byl laděn do stejných, popřípadě náladově příbuzných tónin, čímž byla pozitivně ovlivňována žákova tonální vnímavost. Velmi často se učitelé snažili záměrně pracovat s chybou. Udržovali tak žákovu maximální pozornost a nenásilně rozvíjeli sluchovou i harmonickou vytříbenost a celkový muzikantský postřeh. Veškeré provozované činnosti v průběhu hodiny byly smysluplné a směřovaly k systematickému rozvoji celkové hudební gramotnosti žáka.

Vzdělávání žáků v kolektivně vyučovaných hudebně–teoretických i praktických předmětech probíhalo v odborných učebnách, které byly k provozovaným aktivitám velmi funkčně uzpůsobeny. Zejména učebna hudebně-teoretických předmětů svým vysoce nadstandardním vybavením umožňuje aplikaci nejmodernějších výukových programů jak v oblasti multimediálních činností, tak i propojení s klasickými učebními pomůckami.

Koncepční záměry rozvoje školy velmi citlivě ovlivňují průběh i kvalitu skupinově organizované výuky. Ve všech navštívených hodinách se projevovала snaha pedagogů důsledně aplikovat veškeré znalosti a dovednosti, které žák získal v průběhu individuální výuky hry na nástroj. Z poznatků inspekce jednoznačně vyplývá, že předmět hudební nauka je v rozsahu všech ročníků koncipován jako syntetický předmět, jehož úkolem je zvládnout základy hudební nauky a naučit žáky tyto poznatky aplikovat při praktických instrumentálních i hlasových činnostech.

Pracovní zátěž dětí byla průběžně kompenzována relaxačními prvky, kterých učitelé využívali k fyzickému uvolnění a následné psychické koncentraci. Vstřícná a otevřená komunikace mezi pedagogem a žákem vytvářela příznivé klima. Žáci měli dostatek prostoru k vyjádření vlastního názoru i k diskusi nad ztvárněným pojetím hrané skladby. Učitelé citlivě korigovali jak jejich názory, tak i temperament.

Znalosti a dovednosti žáků byly ověřovány způsobem, který je vedl k vlastnímu vyhodnocení výkonu. Při sebehodnocení byli směřováni k uvědomění si důsledků, které mohou negativně ovlivnit práci i výkon dalších členů hudebního souboru. Velmi často učitelé používali i hodnocení žáka žákem. Všechny úsudky byly vždy velmi korektní, citlivé a poznatky byly směřovány k důslednému odstranění nedostatku.

Celková kvalita průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech individuální i skupinové výuky hry na nástroj, souborové hry a hudební nauky jsou vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy – výtvarný obor

Inspekční činnost a sledování výsledků výchovně-vzdělávací práce byly provedeny u třech pedagogů. Systematičnost plánování a rozvržení pracovních činností v průběhu vyučování potvrdily velmi dobré odborné předpoklady a pedagogické schopnosti vyučujících. Jejich invence a tvůrčí přístup provokovaly zájem žáků o výtvarnou práci. Funkčnost plánování jednoznačně dokladuje velmi těsnou spolupráci učitelů výtvarného oboru, která je založena především na maximálním využívání jejich odborné specializace. V průběhu roku se vyučující v jednotlivých skupinách prostrídají. Výměny pedagogů jsou prováděny se záměrem zefektivnit jejich odborné působení, posílit uvědomělé vstřebávání potřebných dovedností pro aplikaci specializovaných výtvarných technik a zejména zabezpečit vysokou manuální i ideovou profesionalitu vzdělávání. Na atomizované a individuálně propracované činnosti navazuje skupinová práce žáků na prostorových i plošných artefaktech.

Materiálně byla výuka velmi dobře zabezpečena jak kvalitními pomůckami, tak i potřebným pracovním materiálem. Vhodné prostorové podmínky, vybavenost učeben, jejich účelně zaměřená výzdoba a uspořádání funkčních pracovních prostředků dotvářely příhodný kolorit pracovního prostředí.

Promyšlená příprava pedagogů na jednotlivé výukové celky, příkladná motivace a přitažlivost pracovních námětů velmi pozitivně ovlivňovaly pracovní atmosféru a komunikativní vstřícnost mezi pedagogy a žáky. Zvolená témata byla svou obsahovou i technickou náročností uzpůsobena fyzickým možnostem a psychické vyspělosti žáků. Všichni vyučující důsledně dbali na srozumitelnost výkladu, vysvětlení pracovních postupů a vytvoření atmosféry vzájemné pracovní sounáležitosti. Prostřednictvím ukávek tvorby starších žáků či používáním odborné literatury prakticky dokreslovali a celkově všem zpřístupňovali svůj vzdělávací záměr. U mladších žáků se snažili všemi dostupnými prostředky rozvíjet především představivost, fantazii a usměrňovat jejich spontánní reakce. Starší žáky vedli k promyšleným slovním i výtvarně-manuálním projevům. Podporovali originalitu řešení výtvarného úkolu a snažili se vytvořit maximální prostor pro zvýraznění dětské osobnosti. Přiměřeně velký časový úsek

vzdělávací lekce byl věnován i teorii výtvarného umění, aktivní i pasivní relaxaci a celkové psychohygienu.

Pravidelné střídání aktivního zapojení s relaxací dopomáhalo pedagogům k účinné psychické koncentraci, která po celou dobu výuky pozitivně ovlivňovala celkovou atmosféru a vysokou pracovní aktivitu žáků. Navštívená výuka se vyznačovala velmi dobrou úrovní interakce a komunikace mezi učiteli a žáky. Při průběžném hodnocení dílčích výsledků všichni žáci prokazovali velmi dobrou úroveň znalostí, výtvarných dovedností i pracovních návyků. Hodnotící výroky pedagogů byly úměrné vnímavosti žáků, jejich mentalitě i momentální atmosféře ve třídě. Bylo kritické, ale vždy respektovalo žákovu osobnost. V průběhu výuky bylo hodnocení pojímáno žáky jako pedagogova pomoc. V závěru výukové lekce probíhalo skupinové hodnocení se zapojením všech žáků do diskuse. To mělo za úkol tříbit umělecký náhled a obohacovat potřebnou slovní zásobu. V průběhu školního roku je upřednostňována forma slovního hodnocení. Při výročních klasifikacích jsou žáci ohodnoceni klasickou známkou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve výtvarném oboru hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola sice nemá vytvořeny vlastní evaluační nástroje, ale funkčnost požívaných standardních hodnotících prostředků je velmi účinná a pro žáky silně motivující. Četnost a vysokou kvalitu vzdělávání a výchovy škola demonstruje v rozsáhlých přehledech úspěšnosti žáků v soutěžích, při přijímacích řízeních na střední a vysoké umělecko-pedagogické školy apod. Z inspekčních poznatků jednoznačně vyplývá vynikající úspěšnost žáků i uměleckých kolektivů jak hudebního, tak i výtvarného oboru v ústředních kolech celostátní soutěže ZUŠ. Úspěchy jsou pravidelně analyzovány pedagogickou a uměleckou radou. Získané poznatky slouží především k dalšímu zkvalitňování pedagogické práce. Toto pojetí práce se odráží především v úspěšnost žáků v domácích i mezinárodních uměleckých soutěžích. Vzhledem k počtu žáků je množství získaných ocenění ojedinělé a řadí ZUŠ v Polici nad Metují mezi nejlepší základní umělecké školy v ČR. Rovněž i úspěšnost absolventů hudebního i výtvarného oboru převyšuje běžný standard ZUŠ. Každoročně bylo přijato ke studiu v profesně orientovaných uměleckých školách v průměru 7 žáků. Při počtu cca 15 absolventů za jeden školní rok je tato úspěšnost, která je závislá i na motivaci žáků, mimořádně vysoká.

V součinnosti s předmětem inspekční činnosti byly průběžně posuzovány personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání, soulad struktury, rozsahu i obsahu deklarovaného vzdělávacího programu s platnými učebními dokumenty a povinnou školní dokumentací. Ve spojení škola, znalosti a dovedností žáků byla inspekcí posuzována kvalita průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy, funkčnost plánování a přípravy pedagogů na výuku, účinnost motivace žáků ke studiu zvoleného oboru i k případnému dalšímu profesnímu studiu, péče o rozvoj komunikativních dovedností a vliv forem hodnocení práce na celkový rozvoj osobnosti mladého člověka. Na základě zjištěných a výše popsanych skutečností jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných oborech hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údaje, které jsou uvedeny v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou shodné s údaji v platné Zřizovací listině. Kapacita školy nebyla v době inspekce překročena.

2. V rámci hudebního oboru dlouhodobě pracuje ve škole celkem osmnáct instrumentálních souborů a orchestrů, tři pěvecké sbory a jeden komorní sbor. V uvedených sdruženích je zapojeno celkem 299 žáků.
3. Základní umělecká škola udržuje kontakty s několika zahraničními uměleckými partnery - Otterup, Dánsko; Saltara, Itálie; Remscheid, SRN.
4. Žáci ZUŠ jsou mimořádně úspěšní v domácích i zahraničních uměleckých soutěžích. Ekonomické zabezpečení ze strany pořadatelů soutěží (zejména MŠMT) je ve vztahu ke kvalitním školám velmi málo funkční. Škola se pravidelně tak dostává do finančních problémů, které musí řešit buď z vlastních zdrojů nebo za pomoci zřizovatele a sponzorů. Tento stav ZUŠ v Polici nad Metují oproti školám bez výsledků značně znevýhodňuje.
5. Všichni žáci hudebního oboru nejen bezesbytku naplňují učební plány, ale je každému z nich přiznána jedna vyučovací hodina nepovinného předmětu. Tento stav není rovněž finančně zohledněn a při současné politice normativního financování dostává školu do ekonomických nesnází, které negativně ovlivňují výši přiznaných nenárokových složek platů učitelů ZUŠ v Polici. Školy, které spíše zohledňují počty žáků nad realizovanými výkony, jsou ve srovnání s touto školou značně finančně zvýhodněny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Police nad Metují, okres Náchod, kterou vydalo dne 20. 11. 1995 Město Police nad Metují
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané ŠÚ Náchod, Kladská 1092, 547 01 Náchod dne 15. 02. 2000 pod č.j. 445-00/Ko s účinností od 1. 9. 1999
3. Doklady o vzdělání pedagogů HO, VO a TO ZUŠ, zaměstnaných ke dni inspekce
4. Přihlášky žáků do HO ZUŠ platné pro školní rok 2004/2005
5. Třídní knihy pro individuální a skupinové vyučování HO a VO za školní rok 2004/2005
6. Výkazy žáků a vyučovaných hodin pedagogů HO a VO za školní rok 2004/2005
7. Protokoly o komisionálních zkouškách HO za školní rok 2003/2004
8. Zápisy z jednání pedagogických rad za školní rok 2003/2004 a 2004/2005
9. Zápisy z jednání předmětových komisí za školní rok 2003/2004
10. Plán práce školy pro školní rok 2004/2005
11. Záznamy z provedených hospitací a kontrol ve školním roce 2003/2004
12. Rozvrhy hodin pedagogů HO a TO platných v termínu konání inspekce
13. Podklady k výkazu o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2004
14. Učební plány pro hudební obor čj. 18 418/95-25 s platností od 1. 9. 1995
15. Učební osnovy pro hospitované předměty hudebního oboru:
Přípravné studium, základní studium I. stupeň, základní studium II. stupeň, rozšířené vyučování, studium pro dospělé, schválené MŠ ČSR pod čj. 20 876/80-35 s účinností od 1. 9. 1980, a čj. 11 393/81-35 s účinností od 1. 9. 1981
16. Učební plány pro výtvarný obor čj. 18 455/2002-22 s platností od 1. září 2002
17. Učební osnovy pro výtvarný obor čj. 15 865/200-22 s platností od 1. září 2000
18. Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2003/2004

19. Organizační řád platný pro školní rok 2004/2005 s datem vyhotovení 1. 1. 1999
20. Školní řád a Vnitřní řád školy pro školní rok 2004/2005
21. Kontrolní řád pro školní rok 2004/2005
22. Kritéria pro přidělování odměn ve školním roce 2004/2005

ZÁVĚR

Základní umělecká škola zabezpečuje deklarovaný výchovně-vzdělávací proces v hudebním, výtvarném i tanečním oboru v souladu v vyhláškou o základních uměleckých školách.

Personální podmínky kontrolovaného hudebního, výtvarného i tanečního oboru umožňují realizovat vzdělávací program v plném rozsahu a především ve velmi dobré kvalitě. Růst kvality práce celého pedagogického sboru je výsledkem maximální péče vedení školy o soustavný odborný i etický růst každého učitele. Systematická podpora účasti pedagogů na různých vzdělávacích akcích, seminářích, domácích i zahraničních soutěžích je velmi efektivní a vedle získávání nových vědomostí posiluje i profesní sebevědomí uměleckých pedagogů.

Prostorové podmínky a celkové materiálně-technické zázemí školy se soustavně zlepšují a jsou v těsné spojitosti s koncepčním plánem rozvoje celé ZUŠ.

Mimořádná péče je všemi zainteresovanými pracovníky věnována kvalitě průběhu a výsledkům vzdělávání žáků všech věkových kategorií. Škola důsledně sleduje děti předškolního věku, spolupracuje s učitelkami v mateřských školách a snaží se posilovat estetickou vnímavost dětí nejnižších věkových kategorií. V práci s dětmi předškolního věku dosahuje ZUŠ velmi dobrých výsledků. Škola preferuje v pedagogické práci především rozvoj praktických uměleckých dovedností a umělecké gramotnosti.

Průběh vzdělávání je velmi pečlivě evidován. Kvalita vedené jak povinné, tak i podpůrné dokumentace je vynikající. Ředitel školy vypracoval řadu podpůrných dokladů, které transparentně zprůhledňují rozsah i obsah vzdělávání, návaznost výuky na účelné čerpání používaných finančních prostředků apod. Zavedený systém je ředitelem důsledně kontrolován a ve spolupráci s poradními orgány pravidelně vyhodnocován. Kvalita vedené dokumentace je, při porovnání inspekčních poznatků o kvalitě administrativní evidence práce ZUŠ celého regionu, v ZUŠ Police nad Metují vysoce nadstandardní a realizovaný způsob je svou výpovědní hodnotou ojedinělý. V rovnováze s kvalitou vedené dokumentace jsou i vlastní vzdělávací výsledky jak hudebního, tak i výtvarného oboru. O profesionalitě práce pedagogů svědčí množství organizovaných kulturních akcí (za jeden školní rok cca 267 vystoupení žáků hudebního oboru a 40 akcí oboru výtvarného).

Škola se za dobu své existence stala výrazným kulturním centrem města a významně ovlivňuje společenský život celého regionu.

Vzájemná spolupráce školy a zřizovatele, jeho zájem o veškeré dění v ZUŠ jsou zárukou dalšího kvalitního rozvoje ZUS v Polici nad Metují.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu PhDr. Richard Šafařík

PhDr. Richard Šafařík v.r.

V Hradci Králové dne 1. listopadu 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 11. 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Lubor Bořek – ředitel školy

Lubor Bořek v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Vocelova 1338, 500 02 Hradec Králové.

Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství Královéhradecký kraj odbor školství, mládeže a tělovýchovy Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové	30. 12. 2004	09-1359/04-4021
Zřizovatel: Město Police nad Metují Masarykovo náměstí 98, 549 54 Police nad Metují	30. 12. 2004	09-1359/04-4021

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
- - -	- - -	Připomínky nebyly podány.